

DE OVERHEID

Lynx en bever beschermd in Vlaanderen - vos mag los

In de eerste jaarhelft van 2000 genoten enkele zoogdiersoorten de bijzondere aandacht van de Vlaamse Regering. Voor de lynx en de bever, die beide tot voor kort als niet (meer) voorkomend in Vlaanderen golden, werd principieel beslist ze het statuut van integraal beschermde diersoorten toe te kennen. Concreet worden zij daarbij opgenomen in de bijlage van het KB van 22/9/1980 'ter bescherming van bepaalde in het wild levende inheemse diersoorten die niet onder de toepassing vallen van de wetten en besluiten op de jacht, de riviervisserij en de vogelbescherming'. Deze beslissing volgt op een advies, geformuleerd door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, waarin de juridische lacune aangaande deze beide soorten werd geconfronteerd met de vaststelling dat zij mogelijk wel op Vlaamse bodem kunnen worden aangetroffen. Het betreffend beleid in Vlaanderen en Nederland wordt daarmee ook gelijklopend (cf. Broekhuizen, 1996).

Sinds kort mogen vossen, die in een opvangcentrum zijn verzorgd, in Vlaanderen weer legaal worden losgelaten in de natuur.

Foto Arno Stoute

Het toekennen van een statuut betekent uiteraard niet dat lynxen en bevers zomaar hier of daar te observeren zijn in Vlaanderen. Het 'mysterieuze' voorkomen van de lynx kan vooralsnog niet méér gedocumenteerd worden dan met een handvol betrouwbaar beoordeelde waarnemingen. Opmerkelijk daarbij is wel dat enkele daarvan afkomstig zijn van de westelijke zijde van zowel de Grensmaas als het Albertkanaal - een dubbele, aanzienlijke barrière tussen Nederlands Zuid-Limburg en Vlaanderen. Voor de bever, die reeds menigmaal in het Grensmaasgebied werd opgemerkt, is de - vermoede - herkomst een stuk verklaarbaarder, gezien de goed gedocumenteerde herintroducties in Nederland. Inmiddels werden ook in Wallonië, op initiatief van een private organisatie, een aantal bevers uitgezet. Recente beveraanwezigheid in andere Vlaamse regio's, zoals in zuidelijk Vlaams Brabant, zijn mogelijk terug te voeren op uitzwerende of dolende 'Waalse' dieren.

De bescherming van beide dieren maakt het ook mogelijk

dat schade kan vergoed worden die zij eventueel zouden kunnen veroorzaken. In de Voerstreek werd bijvoorbeeld een schadeclaim geëist voor een doodgebeten kalfje. De verwachting is evenwel dat dergelijke schadegevallen veeleer uitzondering zullen blijven.

Een ander opmerkelijk zoogdier-nieuwsfeit is de recente mogelijkheid om vossen terug de vrijheid te mogen geven na een verblijf in een erkend opvangcentrum voor wilde dieren. Inderdaad was in het Vlaamse jachtdecreet van 1991 een expliciet verbod geformuleerd op onder meer het vervoeren of uitzetten van levende vossen. Deze bepaling werd destijds, op vraag en onder druk van de jagerslobby, opgenomen vanuit de waanidee dat de toename van de vos in Vlaanderen - zoals zij zich in die periode in zowat geheel West-Europa manifesteerde - een gevolg was van groot-scheepse clandestiene uitzettingen. Gezien dit hoedanook niet het geval was, had deze 'sussende' bepaling in feite geen enkele reële weerslag. Daarentegen groeide, tegelijk met de toename van het vossenbestand zelf, een problemsituatie voor de opvangcentra die een jonge of gekwetste vos binnenkregen, gezien zij een dergelijk dier na herstel niet mochten vrijlaten. In het 'Ministerieel Besluit houdende erkenning van opvangcentra voor vogels, wilde dieren en volledig beschermde dieren' van 8 juni 2000 is dit probleempje opgelost.

Het opheffen van de discriminatie van de vos tegenover de andere soorten wordt in het nieuwe besluit logischerwijze gewoon gekaderd binnen de context van alle als 'wild' gerangschikte soorten. Het mogen vervoeren van (levende of dode) wildsoorten hing voordien immers direct samen met zowel de openings- en sluitingstijden van de jacht op de onderscheiden soorten, als met het recente, algemene verbod wildsoorten te mogen uitzet-

ten. Opvangcentra mogen nu ook bijvoorbeeld een patrijs of een haas terug de vrijheid geven, of zelfs een wild konijn. Voor deze laatste soort gold vanouds een expliciet verbod tot uitzetten, geargumenteed vanuit economische belangen (wildschade). Dit speciale statuut had bij het totstandkomen van de Vlaamse jachtdecreet in 1991 (aanpassing van de voormalige Belgische jachtwet) klaarblijkelijk gefungeerd als inspiratiebron om ook de vos

even expliciet in deze uitzonderingsbepaling op te nemen. Het verschil in de praktijk is evenwel dat de vossen helemaal niét werden uitgezet, terwijl het - illegaal - 'herbevolken' van jachtterreinen met (al dan niet gevaccineerde) wilde konijnen sinds jaar en dag een alledaags gebeuren is in een klassiek jachtbeheer...

Koen Van Den Berge

Referentie
Broekhuizen, S., 1996. Wilde kat en lynx beschermd! Zoogdier 7(4):37.